

Somsen

HORIZON

Jaargang 26, Nummer 35, december 2023

Bericht van de Voorzitter

Monument voor de Phoenix

Jan en Anna Somsen-
Kemink in Baldwin

Jan en Anna Somsen-
Kemink

Het wonder van het
Somsenhuus - De Bark

De 140.000 families 'Holland'

Oud boerenleven bij
Somsen op 'De Snieder'

Ter nagedachtenis aan
Don Allen Somsen

Mien Somsen 100 jaar

Familie berichten

Cassie Huizenga
Festivalkoningin 2011 in Orange City, Iowa

BESTUUR SOMSEN STICHTING

Voorzitter en vertaler

Johan Somsen [1089]
Schietbaanweg 11
8162 GP Epe
Tel.: 0578 893 / 06 260 324 84
E-mail: joan.f.somsen@wxs.nl

Secretariaat / Donateurbeheer / Peningmeester

Theo Somsen [227]
Hindenhoek 11
8172 AC Vaasen
Tel.: 06-207 611 44
E-mail; theosomsen@planet.nl
Info@somsen.org

Redactie

Harry Somsen [146]
Doetinchemseweg 30
7021 BS Zelhem
Tel.: 0314-621011
E-mail: Info@somsen.org

ADVISEUR SOMSEN STICHTING

Genealogische bestanden:
Dirk Somsen [136],
Verduinsbos 10
4661 NW Halsteren
e-mail:
somseingenealogie@kpnplanet.nl

Webmaster

Vacature

Bankzaken USA

Stephen D. Somsen [2459]
47231 East Fir Street
P.O. Box 526
Darrington, WA. 98241 USA
Phone: 425 87 98 592
E-mail: ssomsen@aol.com

Contact

E-mail: info@somsen.org
Website: www.somsen.org
IBAN: NL97 INGB 0007 9098 85
t.n.v. Somsen Stichting
Wachtwoord: -

Colofon

Somsen Horizon

is een uitgave van de Somsen Stichting
Verschijningsmaand : december 2023
Oplage : Digitaal

Tekst en foto's voor de volgende uitgave zenden naar;
info@somsen.org

In verband met de hogere verzending kosten hebben wij graag uw E-mailadres.

Donateurs

Het blad wordt gratis toegezonden aan de donateurs van de Somsen Stichting, **bankrekening NL97 INGB 0007 9098 85 BIC INGBNL2A**
t.n.v. Somsen Stichting

Een donatie wordt zeer gewaardeerd!

Lay-out: Harry Somsen

Inhoud

pag.

Bericht van de voorzitter	3
Monument Phoenix	3
Jan en Anna Somsen-Kemink in Baldwin	5
Jan en Anna Ksomsen –Kemink	6
Het wonder van het Somsenhuus.- De Bark	7
140.000 families 'Holland'	9
Oud boerenleven bij Somsen op de Snieder	10
Nagedachtenis aan Don Allen Somsen	15
Mien Somsen 100 jaar	16
Familie berichten	17
Kerstwens	18

Doelstelling Somsen Stichting

- het bewaren en bevorderen van de saamhorigheid tussen personen welke de familienaam Somsen dragen, aan hen gerelateerd zijn of waren dan wel in hen geïnteresseerd zijn. het verrichten van historisch onderzoek naar de regio- en familiegeschiedenis;
- het verzamelen van historische documentatie en genealogische gegevens;
- het aanleggen en beheren van een (familie)archief en databestanden;
- het uitgeven van een digitale periodiek;
- het verstrekken van informatie aan personen, instellingen en instanties;
- het organiseren van activiteiten ter realisering van het doel van de stichting.
- het verrichten van historisch onderzoek naar de regio- en familiegeschiedenis;

Voorwoord

door Johan Somsen [1089]

Johan Somsen

U treft hierbij nummer 35 van onze Somsen Horizon aan. Een digitale versie.

Er is veel gebeurd binnen het huidige bestuur dat bestaat uit Harry Somsen, Theo Somsen en ondergetekende. Harry en ikzelf zijn door ziekte getroffen en dat leidt tot bepaalde consequenties. Ik heb diep respect hoe Harry, ijverig als altijd, ook de lay-out van dit nummer weer tot stand heeft gebracht. Geweldig!

Door bovengenoemde omstandigheden zijn we naarstig op zoek naar familieleden die het bestuur willen komen versterken. Zoveel werk is het niet maar we zouden het wel erg mooi vinden dat dit werk kan worden voortgezet. Sinds 1997, al 26 jaar, zijn we bezig met onze familiegeschiedenis en wat ons betreft mag het nog veel langer duren.

Een andere ingrijpende wijziging is dat we besloten hebben ons blad niet meer in druk uit te geven. Daarmee besparen we enorm in de kosten en dat heeft tot prettig gevolg dat we geen jaarlijkse bijdrage meer van u hoeven te vragen. Natuurlijk blijven bijdragen en bijvoorbeeld legaten van u welkom maar er is voor ons minder financiële druk en daar zijn we erg blij mee.

Om ervoor te zorgen dat ons blad zoveel mogelijk mensen bereikt, vragen we u **alle emailadressen uit uw familiekring naar ons door te sturen**. Ook van hen die geen donateur zijn.

Rest me mijn dank aan Theo te benadrukken, want hij is in deze jaren dat ons bestuur zo mager is wel de drijvende kracht geweest om ervoor te zorgen dat dit blad tot stand is gekomen.

Ook van deze plaats wens ik u goede feestdagen en een gelukkig nieuwjaar toe.

Johan Somsen [1089]

Monument onthuld voor slachtoffers ramp Phoenix in Winterswijk in 2017

Alleen toekomst met een goede plek voor de geschiedenis

door Bernhard Harfsterkamp

Wencke en Aidrian Ligtenbarg onthullen samen met burgemeester Bengevoord het Phoenix-monument.
Foto: Bernhard Harfsterkamp

Winterswijk

Bijna 170 jaar na de ramp met het stoomschip Phoenix op het Michiganmeer is op de oude begraafplaats aan de Singelweg een monument onthuld ter nagedachtenis van de Winterswijkers en andere Achterhoekers die toen zijn gestorven. Henk te Kulve van de Historische Kring Kotten vertelde dat het ook een herdenkingsteken is voor alle Winterswijkers die in de 19de eeuw zijn vertrokken naar Amerika. Burgemeester Joris Bengevoord, die het monument onthulde, zei dat "we ons nog steeds verbonden voelen met de slachtoffers".

Opzoek

Zowel Henk te Kulve als de burgemeester zagen parallellen met heden, want ook in de huidige tijd verlaten veel mensen hun eigen land op zoek naar een beter leven elders. "Dat gold ook toen. Verwachtingsvol en nieuwsgierig gingen vele Winterswijkers naar Amerika." In de periode 1840 – 1890 zijn er 2700 personen uit Winterswijk geëmigreerd. Redenen waren de grote armoede, maar

ook het geloof speelde een rol. Niet iedereen voelde zich meer vrij genoeg om het eigen geloof te kunnen uitoefenen. In 1847 vertrokken uit de hele Achterhoek vele mensen. Ze werden daartoe gestimuleerd door de eerste groep, die in 1843 was vertrokken. Hun berichten naar huis bevatten positieve verhalen over het nieuwe land.

Bijna bereikt

Veel Winterswijkers vestigden zich in Amerikaanse staten als New York, Ohio en Michigan en in het Canadese Ontario. Het was een reis vol ontberingen. Eerst naar Arnhem, dan met een binnenschip naar Rotterdam, de oceaan over en tenslotte nog een reis door Amerika. Lang niet iedereen overleefde de reis. De groep die inschepte op het stoomschip de Phoenix had bijna de eindbestemming bereikt. Maar om twee uur in de nacht van 21 november 1847 sloeg het noodlot toe. Er brak brand uit op het 33 meter lange schip. Omdat er te weinig reddingsboten waren overleefden slechts 41 mensen van de ongeveer 210 passagiers. De anderen kwamen in het te koude meerwater terecht. Er waren 74 doden die uit Winterswijk kwamen, onder wie 25 mensen uit de buurtschap Kotten. De namen van de 151 Achterhoekse slachtoffers staan aan de ene kant van het door Arjan Ligtenbarg ontworpen herdenkingsbord. De andere kant geeft informatie over en een impressie van de ramp.

Uitzicht

De berichten over de ramp bereikten Nederland pas maanden later. Winterswijk bleek het ergst getroffen te zijn. Omdat de Historische Kring Kotten zich intensief heeft beziggehouden met de emigratie ontstond het initiatief voor het Phoenix-monument. De oude begraafplaats, die in de 19de eeuw volop in gebruik was, bleek de logische plek ervoor. "Het is cru om te zeggen, maar als de scheepsrampslachtoffers in Winterswijk waren gebleven, waren ze hier begraven", zei Te Kulve. "Met uitzicht op het oude dierbare Winterswijk." De burgemeester benadrukte dat er van een goede toekomst voor Winterswijk alleen sprake kan zijn met een goede plek voor de geschiedenis ervan. Daarna onthulde hij het bord samen met Aidrian en Wencke Ligtenbarg..

Winterswijk

Voor het eerst is er een overblijfsel gevonden van het beruchte schip de Phoenix, dat op 21 november 1847 is vergaan in de Verenigde Staten. Op die stoomboot zaten 154 Nederlandse emigranten - waarvan 84 Winterswijkers- die hun heil wilden zoeken in Sheboygan, Wisconsin.

Het schip vloog zes kilometer voor het bereiken van de eindbestemming in brand op Lake Michigan. De boot zank naar de bodem van het ijskoude meer. Van de 154 Nederlandse passagiers, die hoopten op een beter leven aan de andere kant van de grote oceaan, overleefden slechts 24 mensen de scheepsramp. Tien van hen kwamen uit Winterswijk

Maandag 21 november 2022 was het precies 175 jaar geleden dat het beruchte schip zank.

Schoorsteen

Jaren is er tevergeefs gezocht naar restanten van het schip. Nooit werd er iets gevonden, tot deze zomer. Toen werd de schoorsteen van het schip aangetroffen op de bodem van het meer.

Dat alles gebeurde nadat podcastmaker Joske Meerdink van *Omroep Gelderland* - geboren en getogen Winterswijkse - per toeval op het verhaal van

de Phoenix stuitte. Tijdens een avondwandeling in de winter van 2020 in haar dorp kwam ze het monument van de ramp tegen. Het bord vertelt over de scheepsramp van 1847. Op de achterkant staan allerlei bekende Winterswijkse achternamen.

Het verbaasde haar dat ze het verhaal niet kende. Meerdink merkte dat de ramp met de Phoenix bij haar dorpsgenoten ook vrij onbekend was. Voor haar was dat het moment om te besluiten in het verhaal te duiken en het vliegtuig te pakken naar de Verenigde Staten.

De Vergeten Titanic van de Achterhoek

Filmmaker Diny van Hoften maakte een gelijknamige documentaire, waarin te zien is dat de ramp nog steeds grote indruk maakt op de nabestaanden van overlevenden van de ramp. Samen met shipwreck hunter Steve Radovan wordt er gezocht naar de schoorsteen en wordt duidelijk welke Nederlandse invloeden er tot op de dag van vandaag te vinden zijn in Wisconsin.

Phoenix Disaster Part 1 & 2

<https://www.youtube.com/watch?v=Hs8T4XLGAYS> P1

<https://www.youtube.com/watch?v=eGY2RABdETU> P2

Jan en Anna in Baldwin, Wisconsin (deel 1)*door Theo Somsen [227]*

Jan en Anna Somsen-Kemink uit Amsterdam bezochten in 1949 hun volle neven en nichten. Nazaten van de ooit naar de Verenigde Staten en Canada geëmigreerde Somsens en Keminks uit de Achterhoek (Gelderland).

Jan en Anna Somsen-Kemink in Baldwin 1949

Eerst bezochten zij de familie van Anna in Michigan, vervolgens die van Jan in Wisconsin en tenslotte Anna's familie in Canada.

Jan en Anna hielden een dagboek bij over deze periode van bijna drie maanden:

31 mei - 22 augustus 1949.

Te beginnen in deze Somsen Horizon publiceren wij delen uit hun dagboek.

donderdag 30 juni 1949

We moeten deze dag ca. 140 mijl rijden, wat bij de voorgaande dagen maar een peuleschilletje is. Steeds passeren we verschillende dorpen en gaan over uitgestrekte wegen langs farms en weilanden. Dan staat er een bord, waarop vermeld wordt: *Welcome in Baldwin*. Onze spanning stijgt: nu zullen we de Somsen-families zien, die zo dikwijls geschreven hebben dat we moesten komen.

Heuvel op, heuvel af. Links van de weg op een kruishoek staat de Chr. Ger. Kerk midden tussen de farms, plm. 20 minuten lopen van het dorp. Het dorp zelf ligt daar zo rustig onder het groene geboomte.

Claude Kemink ¹ wil nu van mij de straatnaam weten, doch ik moet hem het antwoord schuldig blijven, want dit hebben zij me nooit geschreven. We vragen het daarom maar aan een vrouw die achter het huis staat en die wijst ons de straat, en dan het derde of vierde huis. Claude zoekt die straat op en ja hoor, daar staat het aangewezen huis. Claude rijdt de wagen tot de garage achter het huis, loopt naar de voordeur, klopt doch krijgt geen gehoor. Loopt naar de achterdeur en jawel hoor, daar komt Jenny ² die de deur openmaakt, gevolgd door Dina.

¹ Claude en Jenny Kemink, gastadres in Grand Haven (Michigan).

² Jenny, Dina, Ella en Herman Somsen (volle neven en nichten van Jan Somsen).

De beide nichten zijn blij ons te zien. We verlangen echter voor alles eerst naar een verfrissend bad, wat we dan ook direct nemen. En daarna gaan we rustig zitten. Het diner, dat spoedig op tafel komt, laten wij ons goed smaken.

l-r: Jenny S + Dena S + Anna S-Kemink + Doris S-Wahl + Ella S + Shirley S [2711]

Ja, men bemerkt, dat hier nog enige gewoonten en gebruiken uit Gelderland achter zijn gebleven, wat ons aangenaam aan doet.

Zij vragen, of ik voor wil gaan in gebed en wil eindigen met dankzegging en lezen uit de Hollandse bijbel van Oom Jan ³ en tante Janna. De nichten zijn, net als wij, zeer verheugd, dat we er zijn en dat we -na zoveel briefwisseling- elkaar eens van aangezicht tot aangezicht kunnen aanschouwen. Het is nu juist wat Dina schreef: wij hebben er om gebeden, elkaar te mogen ontmoeten en de Heere heeft onze gebeden verhoord.

Na het diner laat Claude mij een sigaret opsteken en blijven we nog wat uitrusten.

Nu even met z'n allen naar Woodville, naar Harry Somsen. Het is niet zo heel ver hier vandaan, dus zijn we er binnen een kwartiertje.

Jammer, de familie is niet thuis en dus gaan we maar weer terug naar huis.

Tegen vier uur gaan Claude en Jenny Kemink via Milwaukee en Muskegon terug naar hun huis in Michigan. Samen hebben wij in de afgelopen dagen 1150 mijl afgelegd, een hele ruk en wat was alles groots en mooi wat we te zien kregen.

We nemen afscheid van elkaar, zeggen Claude en Jenny hartelijk dank voor alles wat ze voor ons deden in de afgelopen drie weken en dat was heel veel. Hen zijn wij veel dank verschuldigd.

Nu zitten we met z'n vieren bij elkaar, te weten Jenny en Dina en wij beiden. We praten en lachen met elkaar of we elkaar al jaren gekend hebben. Fijn dat we Gelders met hen kunnen praten!

Tegen zes uur komen Herman en Ella thuis. Na de hartelijke begroeting gaan we aan tafel.

³ Jan Hendrik Somsen en Janna Rauwerdink emigreerden in 1851 naar Baldwin.

Ouders van o.a. Jenny, Dina, Ella en Herman.

Jan Hendrik is een broer van Derk Somsen uit Aalten, vader van o.a. Jan Somsen.

Dina vraagt, of ik -zolang wij bij hen zijn- wil voorgaan aan tafel en lezen, want -zegt ze- we verstaan het Hollands goed. Aan dit verzoek hoop ik te voldoen.

John Henry S + Jan S + Herman S

dat hij doof is en lijdt aan gewrichts-rheumatiek.

's Avonds rijden we even rond, neef Edward staat in de Schaop, hij heeft een kapperszaak. Ik zeg tegen Dina die de wagen bestuurt: laat mij er even heengaan, dan moet je eens zien hoe die zich houdt. Ik loop de zaak binnen, hij kijkt mij aan, neemt me nog eens op, kijkt dan naar buiten en zegt dan opeens: "Ha, Jan!", drukt me de hand. Jammer,

Edward S (Ed) in zijn kapperszaak

We praten wat met elkaar en ik vraag hem intussen, of hij even mijn haar wil knippen. Natuurlijk wil hij dat en zo ga ik na een poosje geheel gemoderniseerd bij hem vandaan. Hij heeft de zaak inmiddels gesloten. De knecht is al naar huis. Hij maakt nog even de kas op en gaat dan mee naar huis. Even enige portretten gezien van zijn twee maanden geleden overleden vrouw. 's Avonds komen de andere neven en nichten en wat kinderen goedendag zeggen. Ja, van de portretten van vroeger herken je ze nog wel een beetje.

We brengen de avond verder gezellig door en tegen 12 uur gaan we allen dankbaar naar bed en danken Hem voor het grote voorrecht, dat Hij ons schonk en deed genieten.

Wordt vervolgd

Jan en Anna Somsen-Kemink

Jan Willem Somsen [352] werd in 1892 geboren in Aalten. Hij begon als timmerman, werd in 1916 enkele jaren douanier in Zeeland en vervolgens tot 1957 belastingdeurwaarder in Amsterdam. Na zijn pensioen verhuisde hij uit Amsterdam naar Dinxperlo. Hij overleed in 1974.

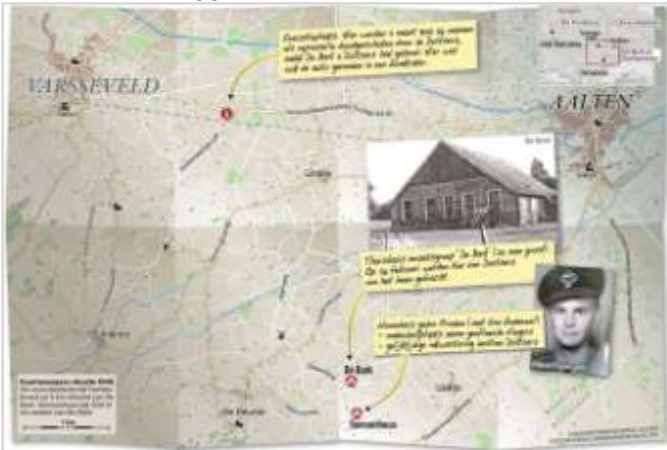
Jan Somsen bij zijn 40-jarig ambtsjubileum in 1956, te midden van zijn collega's: Amsterdamse belastingdeurwaarders

Johanna Frederika (Anna) Kemink [353] werd in 1893 in Dinxperlo geboren. Zij trouwde met Jan in 1920, overleed in 1992 en werd in Dinxperlo begraven bij haar man. Hun huwelijk bleef kinderloos. Jan en Anna waren echte familiemensen, die geen gelegenheid voorbij lieten gaan hun belangstelling en meelevens te tonen.

Je kon niet om hen heen want ruimhartig en veelvuldig nodigden zij velen uit voor het vieren van hun eigen feestdagen!

Het wonder van het Somsenhuus met zestien Duitsers op de deel

door Hennie Haggeman

© Marcel Kuster, Foto Nationaal Onderduikmuseum Aalten

Bijna elke Achterhoeker weet hoe verzetsgroep De Bark afrekende met vier Duitse soldaten en dat als represaille 46 mannen het leven lieten bij Rademakersbroek. Vergeten lijkt wat er volgde: hoe zeven geallieerde piloten zich dagen op zolder muistil hielden met onder zich ingekwartierde Duitse soldaten.

Truida, de 21-jarige blonde oudste dochter van de familie Prinzen, gaat dagelijks ongezien met een emmer gevuld met voedsel via een trap de zolder op boven de deel van de boerderij aan de Westendorpweg bij IJzerlo. Altijd keert ze terug met een emmer vol menselijke uitwerpselen.

Beneden op de deel bivakkeren zestien (!) Duitse soldaten. Tot de dag – 28 maart 1945 – dat ze een goed heenkomen zoeken voor de in aantocht zijnde Britse troepen, weten de Duitsers níet wat zich boven hun hoofden afspeelt.

Parachute

Frank Dell. © Collectie nationaal Onderduikmuseum Aalten

Frank Dell is een van de zeven (!) piloten die tijdens de weken in maart 1945 in de hachelijke situatie op de zolder van het Somsenhuus verkeert. Dell is 20 oktober 1944 boven Münster naar beneden geschoten en heeft zich gered met een parachute. Na een voettocht van vijf dagen is hij in de Achterhoek beland.

De Britse RAF-piloot zit op zolder met vier Amerikaanse, een Canadese én een Australische vlieger die een

vergelijkbaar avontuur achter de rug hebben.

De zeven kijken tussen de spleten van de zolder op de deel. Overdag zijn de benedenburen meestal op pad. Maar 's avonds zien en horen ze de Duitse soldaten. Gaandeweg kennen ze de Duitsers bij naam.

Bizarre optelsom

De geallieerde vliegers hebben eind 1944, begin 1945 stuk voor stuk onderdak gevonden in het Somsenhuus, de boerderij van de familie Prinzen. Bernard en Dora hebben tien (!) kinderen van wie Truida de oudste is. Een bizarre optelsom leert dat als iedereen thuis is, het Somsenhuus wordt bevolkt met 35 mensen: het gezin van twaalf, de zeven geallieerde piloten én de zestien ingekwartierde Duitse soldaten die niet mogen weten wat zich boven hun hoofd afspeelt.

Anno 2023 wordt het verhaal van het Somsenhuus amper nog verteld. Het is alleen terug te vinden in oude artikelen van De Gelderlander en De Graafschapbode. Elk jaar tussen 1945 en de eeuwwisseling is er voor de kranten wel aanleiding een artikel te schrijven over het Somsenhuus en De Bark, de verzetsgroep die een paar honderd meter noordelijker bivakkeert in een lege boerderij.

Barkianen

De verzetsgroep bestaat uit 25 à 30 mannen (Barkianen genoemd), deels afkomstig uit de Achterhoek en ondergedoken om te ontsnappen aan de *Arbeitseinsatz*. Een aantal mannen komt van elders uit het land onder wie de leiders Jan Ket (Leeuwarden) en Henk van 't Lam (Haarlem). Verder bestaat de groep uit twee gedeserteerde Duitse soldaten uit de Elzas, twee Polen en een Fransman.

De verzetsgroep zit sinds Sinterklaas 1944 in de lege boerderij die ze ook De Bark hebben gedoopt. De groep heeft nauw contact met de familie Prinzen van het Somsenhuus en de vliegeniers die daar onderdak vinden. De vliegers worden ingezet om de Barkianen een militaristische opleiding te geven.

Jan Ket (links) met Prins Bernhard. © Collectie Westmeijer

De verzetsgroep is actief bij dropping van wapens en

bereidt zich voor de geallieerde bevrijders straks bij te staan.

Reünie

Na de oorlog treffen de piloten en de Barkianen elkaar vrijwel jaarlijks voor een reünie waarbij aanvankelijk ook De Bark werd bezocht. Journalisten van kranten zijn er steeds bij. Dat levert artikelen op waarin steevast wordt beschreven hoe Dell neerstortte boven Münster en na een voettocht van vijf dagen in de Achterhoek belandde. Én over de wonderlijke situatie in het Somsenhuus waar de zeven vliegers zich geen kuche kunnen veroorloven met de Duitsers onder zich.

Opvallend genoeg gaat het in die artikelen vrijwel nooit over het doden van de vier soldaten en de daarop volgende represaille op Rademakersbroek. Pas na de laatste reünie (najaar 1994) komt daar verandering in. Hoe meer Barkianen sterven hoe meer ruimte er komt het andere, veel dramatischer en controversiëler verhaal te vertellen, zo lijkt het.

Omerta

De toenemende belangstelling voor Rademakersbroek (onder meer gevoed door het boek *De Bark* van journalist Bill Bilderbeek in 1995) zorgt ervoor dat steeds luider de vraag klinkt wat nu precies leidde tot de dood van de vier Duitse soldaten. Dat wordt lang binnenskamers gehouden, de Barkianen hanteren een soort omerta.

Het monument met de 46 namen op Rademakersbroek in Varsseveld

In 1982 probeert de Winterswijkse onderzoeker Henk Krosenbrink helderheid te krijgen. Hij gaat op visite bij Ket en Van 't Lam. Ze treffen elkaar in de villa - opnieuw genaamd De Bark - van Ket in de buurt van Amersfoort. Ket en Van 't Lam vertellen te betreuren wat er is gebeurd met de 46 doodgeschoten mannen, maar dat het niet voor niets was. De vier Duitsers hadden namelijk kaarten bij zich met daarop de plekken voor afweergeschut. Info die er volgens de twee voor zorgde dat de geallieerden zonder slag of stoot de Achterhoek in konden trekken. Zonder kaarten waren er volgens de twee veel meer dan 46 slachtoffers gevallen.

De Duitsers hebben ook vrouw en kinderen

Over de dood van de vier zeggen Ket en Van 't Lam alleen dat ze zijn opgehangen. Het duurt tot 2014

voor [Dell met zijn boek *Mosquito Down! het stilzwijgen daarover verbreekt*](#). Dell schrijft dat hij probeerde Ket en Van 't Lam op andere gedachten te brengen door

erop te wijzen dat de Duitsers thuis ook vrouw en kinderen hebben. Vergeefs. De piloten hebben niet deelgenomen aan de verhänging die weinig zachtzinnige verliep. *'They slowly strangled'*, schrijft Dell.

Na de fusillade bij Rademakersbroek durft de verzetsgroep niet terug naar De Bark. Ze houdt zich tot de komst van de geallieerden elders schuil, eerst in de kruipruimte van een landbouwschuur in IJzerlo. De vliegeniers keren wel terug naar het Somsenhuus. Daar wordt het al snel drukker dan hun lief is. Wonder boven wonder krijgen de Duitsers nooit lucht van de verstopte geallieerden vlak boven hun hoofden. Op de morgen van 28 maart zijn de Duitsers weg en de bevrijders in aantocht.

Truida Lammers met haar man Hendrik in 2007 voor het in de jaren zestig nieuw gebouwde Somsenhuus. © Michel Beskers

Bliksem

Van de Barkianen leeft 78 jaar later vermoedelijk niemand meer. Truida, de oudste dochter van de familie Prinzen, wordt tot ver na de eeuwwisseling bezocht, onder meer door Dell. Ze sterft in 2017. De laatste getuige is Dell zelf. De piloot die inmiddels in Australië woont, overlijdt in mei 2022 op 98-jarige leeftijd.

Wie anno 2023 zoekt naar wat nog rest van toen zal De Bark niet vinden. De boerderij die stond aan wat nu de Gelkinkweg is, is in de jaren zeventig afgebroken. Het Somsenhuus staat wel aan de Westendorpweg, maar herbouwd. In juni 1945 sloeg de bliksem in de boerderij. Toen de bouwvergunning uitbleef (gebouwen met oorlogsschade gingen voor) emigreerden Bernard en Dora drie jaar later met bijna al hun kinderen naar Canada. Rademakersbroek is er wel als herinnering.

En vooral het monument met daarop de namen van de 46 mannen.

De Bark en Rademakersbroek

De Bark, de oude boerderij waarin de verzetsgroep huisde. © archief

De relatieve stilte rond De Bark wordt zondag 26 februari 1945 verstoord. Drie Duitse militairen struinen rond en in de boerderij. Mogelijk zien ze spullen die wijzen op bewoning. De verzetsgroep vertrouwt het niet. Als de Duitsers vertrekken worden ze ingerekend door de verzetsmannen. Ze nemen ook een vierde Duitse soldaat gevangen die verderop bij zijn voertuig staat.

In De Bark volgt koortsig overleg: wat te doen met de vier? Ook Frank Dell en de zijnen, de geallieerde vliegers die vlakbij in het Somsenhuus zitten, worden erbij gehaald. Uiteindelijk volgt de ophanging van de Duitsers. Om van de lijken af te komen wordt een ongeluk in scene gezet. Het Duitse legervoertuig met daarin de vier soldaten wordt tien kilometer verderop (bij Rademakersbroek tussen Aalten en Varsseveld) in een bomkrater gereden en tot ontploffing gebracht. De explosie is maar half werk.

Even later ontdekken Duitse soldaten het voertuig. Als ze striemen in de hals vinden bij hun vier strijdmakers slaan ze groot alarm.

In alle vroegte op vrijdag 2 maart stoppen vrachtwagens bij Rademakersbroek. Daar in 46 mannen - Todeskandidaten - die gevangen zitten op De Kruisberg in Doetinchem. De 46 worden de akker opgeleid en als represaille gefusilleerd.

Voor meer informatie over de hier gesneuvelde personen uit de buurt van Aalten, zie onderstaande link:

<https://oudzelhem.eu/index.php/2e-wereldoorlog/wereldoorlog-2e/32-wereldoorlog-2e/2e-wereldoorlog/verhalen-2e-wereldoorlog/1029-rademakersbroek-drama>

De 140.000 families 'Holland'

Één van de meest gebruikte familienamen in Amerika

Er is een Holland Center in Scottsdale, Arizona. Maar er is ook een Holland Center in Omaha, Nebraska. In The Holland Center in Corvallis, Oregon kraken ze je botten, dat zijn chiropractors. In Inverness, Florida, even buiten Orlando, heten ze in hun Holland Center geen bottenknijpers maar spierknijpers, daar is het een centrum boordevol masseurs.

En in Gentry, Arkansas noemen ze zich geen Holland Center, maar Holland Venue. Daar hebben ze een ouwe schuur, een Dutch barn, en je kan er sfeervol trouwen, aan Holland Avenue.

Amerika telt 29 dorpen en steden met de naam Holland.

Het land heeft bovendien 12 Amsterdams en 54 gemeenten met de naam Orange of Nassau er in. Vrijwel allemaal verwijzingen naar Nederland, en elk het gevolg van een overheidsbesluit. Maar particulier komt de naam veel vaker voor, heel veel vaker.

Amerika telt 140.000 gezinnen die de achternaam Holland dragen, meer dan waar ook ter wereld, en honderd keer meer dan in Nederland zelf.

Het Holland Center in Nebraska is een concertzaal, gebouwd na een donatie van een meneer Peter Kiewit, aannemer en nazaat van Jan Kiewit uit Den Haag. Holland Center klinkt beter dan Kiewit Center, en eert zo evengoed de gulle gever. Maar het Holland Center in Oregon met de chiropractors heeft niks met Nederland te maken. Dat heet gewoon naar dokter Rod Holland. Het had ook genoemd kunnen zijn naar zijn collega-eigenaar dokter Hollie Hixson. Maar Holland ligt verreweg het beste in de mond, makkelijker te onthouden dan Hixson. Vraag aan een New Yorker wat de snelste manier is om van Manhattan naar New Jersey te komen, en ze zegt: "Neem de Holland Tunnel."

New Yorks Holland Tunnel heet niet naar Nederland, maar naar ingenieur Cliff Holland die 'm ontwierp. Wel voert de tunnel van het ene voormalige Nederlandse gebied naar het andere. Jersey City, gebouwd door de heren Michiel Pauw, Jan Bout en Kees van Vorst, draagt als stadswapen nog steeds de Nederlandse vlag.

De naam Holland in Amerika is zo oud als Amerika zelf, omdat Hollanders immers de stichters van het

land waren. Wie als niet-Hollander naar Amerika kwam, leerde de naam als een van de eerste woorden, ongeacht welke taal ze spraken.

Dat verklaart mede de reusachtige hoeveelheid Amerikaanse straatnamen met Holland er in: Holland Road, Street, Avenue, Circle, Lane, Court, Way, Alley, enzovoort. Een paar straten bij mij vandaan loopt Holland Street, maar voorbij de stadsgrens is nog een tweede Holland Street. En als je de weg afrijdt naar Bar Harbor aan de kust, dan zie je van verre de Holland Inn, een Bed&Breakfast aan alweer een Holland Avenue.

In de Holland Clinic in Albuquerque, New Mexico raak je je overtollige ponden kwijt, met de groeten van dieetdokter Mark Holland. Maar in Orem, Utah kan niemand je uitleggen waarom het bedrijfsverzamelgebouw aan Orem Boulevard de naam Holland Square kreeg. Gewoon, hoor je dan, omdat iedereen dat kan onthouden. In Arizona moet je even rondvragen, maar uiteindelijk vertellen ze je daar dat het Holland Center een cultureel centrum werd, omdat de rijke meneer George Holland er een grote schenking voor deed.

Holland Roofing daarentegen, met z'n hoofdkwartier in Cincinnati en tientallen vestigingen ten oosten van de Rocky Mountains, is regelrecht Nederlands van origine. Oprichter Hans Philippo stamt uit Zuid-Holland.

Accountant Holland in Ohio, tandarts Holland in California, Holland vuilnisophalers in Pennsylvania, advocaat Holland in Missouri, slagerij Holland in New Jersey - zelfs de getuige op het spoorviaduct bij de moord op JFK heette Sam Holland.

Er wonen 5000 mensen in Amerika met de achternaam Germany, 16.000 heten France, en 40.000 Amerikanen hebben de achternaam England. Drie landen, samen 200 miljoen inwoners.

Nederland telt er nog geen 20 miljoen, maar evengoed dragen 140.000 Amerikaanse gezinnen de achternaam Holland.

Met dank aan Willem Meiners uit Old Town (Maine). Stuur een email naar dutchtouch@dutchtouchnieuwsbrief.com en je bent voortaan gratis verzekerd van zijn wekelijkse Nieuwsbrieven !

Oud boerenleven bij Somsen op 'De Snieder'

door Erik Somsen [701]

Historisch perspectief

In mijn boek *Vrogger Thuus* (2018, uitverkocht) beschrijf ik mijn jeugdherinneringen over het leven op boerderij 'De Snieder' in de Aaltense buurtschap Lintelo tussen 1950 en 1970. Het was de naoorlogse tijd in de beschermde omgeving van een traditioneel boerengezin, naoberschap en de gereformeerde zuil. Het boek beschrijft een tijds- en sfeerbeeld van wat achteraf een interessante overgangperiode was tussen het traditionele boerenleven van vroeger en het eind van de twintigste eeuw.

*Boerderij de Snieder in Lintelo in 1996
Foto uit Somsen Omnes Generations*

Het boerenleven in mijn kinderjaren verliep nog volgens het vaste ritme van dag en seizoenen. De mensen stonden dicht bij de natuur, het boerenleven was daarvan afhankelijk. Het ouderwetse gemengde boerenbedrijf was een vorm van duurzame kringlooplandbouw: de mest van het vee ging terug naar de plaats waar het veevoer groeide. Daarmee is de cirkel rond en de kringloop gesloten.

Eerbied voor de schepping en verbondenheid met de grond waren kernwaarden.

Het gemengde boerenbedrijf was ook een echte gezinsonderneming waar vader en moeder, wij als kinderen en opa en oma onder één dak woonden en alle voorkomende werkzaamheden op de boerderij samen uitvoerden.

In drukke tijden, met hooien, oogsten en dorsen, hielpen de burens elkaar en ook bij geboorte, ziekte of rouw stonden de burens elkaar met raad en daad bij. Samenwerking en gemeenschapszin waren kernwaarden in onze naoberschap.

Maar vanaf de zestiger jaren kwamen er grote veranderingen, zowel in de landbouw als op 'De Snieder'. Ons boerenbedrijf werd rationeler en intensiever met schaalvergroting, mechanisering en specialisatie. Er kwamen nieuwe landbouwmethoden met meer koeien en varkens op drijfmestkelders, meer kunstmest en chemische bestrijdingsmiddelen. Het paard werd vervangen door een trekker, moderne machines en er kwam ruilverkaveling.

Ook ons gezin profiteerde van de nieuwe tijd, we kregen telefoon, douche, wc, auto, koelkast en tv. Door al deze moderne middelen veranderde er ook van alles in ons leven en in het leven om ons heen. Vanaf de jaren zestig van de vorige eeuw was er sprake van een grote cultuurverandering, met individualisering, secularisering en materialisme.

Als ik terugkijk sta ik steeds weer verbaasd over de ontwikkelingen in die periode, zowel in de maatschappij als in de landbouw. In korte tijd ontwikkelde de maatschappij zich van gesloten, religieus naar open, seculier en is het boerenbedrijf omgevormd van handwerk naar industrieel, gericht op het efficiënt produceren van zoveel mogelijk voedsel tegen een lage prijs.

Maar al deze ontwikkelingen hadden ook een prijs. De gemeenschapszin werd minder, mensen werden individualistischer en materialistischer. Het historisch gegroeide kleinschalige landschap, natuurwaarden en bodem werden aangetast en er is een sterke nivellering opgetreden.

Nu, na meer dan vijftig jaar lijkt het hoog tijd voor een koersverandering. Kringloop-landbouw wordt weer ontdekt als het nieuwe perspectief voor de Nederlandse landbouw.

Bij kringloop-landbouw is de uitstoot van schadelijke stoffen zo klein mogelijk, wordt bijgedragen aan de verbetering van biodiversiteit, bodem en landschap en wordt zuinig omgegaan met grondstoffen en energie. Terugkeren naar het verleden kan niet, maar je kunt het wel proberen te begrijpen en er wel lering uit trekken en inspiratie uit putten.

Als ik vanuit het heden terug kijk op het oude boerenleven op 'De Snieder' in mijn kindertijd, besef ik in welke welvaart we leven, maar ook wat we zijn kwijt geraakt.

De waarden die we toen hebben meegekregen kunnen ons misschien helpen om met vertrouwen naar de toekomst te gaan.

Erik Somsen [701.] 16 jaar. achter de 'Snieder.'

Graag deel ik met jullie in deze Somsen Horizon een korte samenvatting uit mijn boek over het oude boerenleven uit mijn kindertijd bij Somsen op boerderij 'De Snieder', het jaar rond.

Een verhaal over eenvoudige, hardwerkende mensen die zich verbonden voelden met de grond en eerbied voor de schepping, samenwerking en gemeenschapszin als kernwaarden hadden.

Ritme van de dag

Moeder Willemien aan het melken

Het leven bij ons thuis verliep volgens een min of meer vast patroon. De dag begon 's ochtends om half zes. Vader en moeder, (*Arent Jan [495] getrouwd op 29-9-1948 met Wilhelmina Luiten [497]*), molken eerst de koeien, 's winters in de koestal op de deel en 's zomers buiten in de wei. Het melken gebeurde met de hand, pas in de zestiger jaren kwam er bij ons een melkmachine.

Ondertussen bakte oma (*Hendrika Wilhelmina Tammel [491]*) de pannenkoeken voor het hele gezin op de potkachel, die op hout werd gestookt.

Na het ontbijt las moeder een stukje uit de kinderbijbel. Daarna gingen we naar school. 's Morgens mestten vader en opa (*Frederik Jan Somsen [486]*) de koeien- en varkensstallen uit en strooiden ze er vers stro in. Daarna deden zij allerlei buitenwerkzaamheden. Om 10 uur was het koffietijd.

Tussen de middag aten wij warm. Voor het eten werd er altijd gebeden. Wij moesten eten wat de pot schafte: boerenkost met aardappels, groenten en vlees en pap als nagerecht, allemaal eigen producten. Wij aten alles uit het zelfde bord en met één hand, met vork of lepel. Na afloop van de maaltijd las vader een stukje uit de Bijbel. Om half één luisterden we via de radio naar de 'Berichten voor Land- en tuinbouw' met het

weerbericht. In de zomerperiode deden vader en moeder na het warme eten een middagslaapje.

*Arnold Jan Somsen [495]
met de stork voor de schuur*

Tegen het einde van de middag voerden vader en opa de koeien en de varkens voor de tweede keer die dag. De koeien kregen in het najaar stoppelknollen en later in de winter voederbieten. Ook de varkens werden gevoerd. Zij kregen een brijvoeder van zelf verbouwd varkensmeel dat in de voerbak met water tot een brij werd gemengd. Rond vijf uur was de broodmaaltijd. Brood met roomboter en beleg van kaas, appel-aardbeienjam of bastaardsuiker. Vaak ook een gekookt of gebakken ei.

In de maanden van de slacht was er altijd leverworst, rauwe gedroogde ham of rundvlees en zure zult. Na de broodmaaltijd molken vader en moeder de koeien voor de tweede keer die dag. Na het melken kregen de koeien hooi en werd de deel aangeveegd. Meestal was dan de werkdag ten einde.

Daarna was het voor ons bedtijd. Eerst wassen, uitkleden en de pyjama aan. Dan op onze knieën voor het bed een gebedje opzeggen. Aan het einde van de dag aten vader en moeder nog een bordje pap. Rond tien uur zat de dag erop en gingen ze naar bed.

Boerenleven het jaar rond Voorjaar

*Melken in de wei
Foto uit de collectie van Harry Somsen*

*Het ploegen van de akkers
Foto uit de collectie van Harry Somsen*

Een van de eerste voorjaarswerkzaamheden was het bemesten en ploegen van de akkers. De mest uit de potstal werd met een mestkar getrokken door het paard naar het land gebracht.

Daarna werd het land geploegd met een kleine ploeg achter het paard. In het voorjaar werden haver, gerst en voederbieten gezaaid en de aardappels gepoot. Het graan werd gezaaid met een zaaimachine, kleine akkertjes zaaide vader met de hand. Ook aardappelpoten was handwerk.

Vader maakte de gaten en wij als kinderen mochten de pootaardappels in de plantgaten gooien. Het voorjaar was de tijd dat onze koeien kalveren kregen. Ook werden de jonge biggen geboren. Als dat 's nachts gebeurde mocht ik met opa waken bij de zeug die ging werpen in de warme stal en lagen we in het stro.

Begin mei gingen de koeien en het jongvee naar buiten, de wei in. Dat was een vrolijk gebeuren. Ze waren blij dat ze hun vrijheid weer kregen na een lange winter op stal. Zodra de koeien naar buiten waren begon de grote schoonmaak van de zolders en de stallen. Na het schoonmaken werden de muren weer wit gekalkt.

Opa Frederik Jan voert het jongvee

Ook het woongedeelte kreeg een grote schoonmaakbeurt. Alle meubels en gingen van de plaats, de matten en gordijnen gingen naar buiten en werden flink uitgeklopt. Alles werd grondig gesopt en gedweild en de meubels werden geboend. Als 's avonds alles weer op z'n plaats was rook het weer zo heerlijk fris in huis.

Mei en juni waren de maanden van het onkruid wieden in de voederbieten en aardappels. De voederbieten werden ook uitgedund en 'op één gezet'. Dan kropen we met z'n allen op onze knieën over het land. Het was meestal mooi, zonnig weer en een aardig werkje. In de jonge aardappels werd het onkruid geschoffeld.

Zomer

De zomertijd was de drukste tijd van het jaar. Het hele gezin hielp mee en leefde mee met hooien en rogge maaien. Het was een periode van hard werken en lange dagen.

De hooitijd was een heerlijke tijd. De natuur is op z'n mooist en alles bloeit.

*Rogge maaien met paard
Foto uit de collectie van Harry Somsen*

Ik herinner mij de bloemrijke en geurige graslanden met margrietten, koekoeksbloemen, en andere kruiden. Het hooigras werd gemaaid met de grasmaaimachine achter het paard, de kanten werden met de zeis gemaaid. Aan het eind van de middag werd het gemaaide gras bijeen geharkt en op kleine hoopjes gezet met een hooivork. De grasoppertjes werden de volgende morgen weer uiteen gestrooid, zodat het verdorde gras verder kon drogen in zon en wind.

's Avonds werd het weer bij elkaar geharkt en aan hooioppers gezet. Ook de derde dag wordt het hooi nog eens uiteen gewerkt.

Als het hooi droog was werd het aan het eind van de middag bij elkaar geharkt tot grote hooioppers.

Daarna kwam de hooiwagen. Vader stak het hooi op en opa pakte het netjes op de wagen. Vervolgens werd de volle wagen naar huis gebracht. Vader stak het losse hooi van de wagen en moeder en wij als kinderen moesten optasten op zolder. Vaak was het erg warm op de zolder, omdat de zon de hele dag op de dakpannen scheen. Dan was het erg zweten en stof happen. Later in de jaren zestig, kregen we een elektrische transporteur, die het werk enorm verlichtte.

Het werd nog eenvoudiger toen er hooibalen kwamen, die door een loonwerker werden met een balenpers

Rogge opzetten, met mijn vader in het midden samen met een buurman en zwager die meehelpten

werden gemaakt. In de hooitijd vervulde de heerlijke geur van vers hooi ons hele huis.

Geen gewas roept bij mij zoveel mooie herinneringen op aan mijn jeugd als de rogge. Rogge was veruit het meest verbouwde graangewas bij ons op de zandgronden. De velden met lichtgele wuivende korenhalmen, blauwe korenbloemen en rode klapprozen waren een prachtig gezicht. De tweede helft van juli was de tijd van de roggeoogst. In normale zomers werd de rogge rond Sint Jacob (25 juli) gemaaid. Het oogsten van de rogge was in mijn jeugd bij ons handwerk en paardenwerk. Vader en opa maaien eerst van de kanten van de rogge akker met een korte zeis (zicht).

Daarna werd de rest van de rogge met de grasmaaier gemaaid, die was omgebouwd tot een maaimachine.

Vanaf mijn achtste jaar moest ik het paard mennen en zat vader op de maaimachine om de gemaaide graanbundels netjes neer te leggen. Moeder bond de losse bundels met wat strohalmen vast tot een garf (schoof). In latere jaren werd het koren gemaaid met een zelfbinder achter een trekker door de loonwerker en eind zestiger jaren kwam de maaidorsmachine (combine) en ging maaien en dorsen met één machine in één werkgang.

Aan het eind van de dag of aan het begin van de avond werden de garven aan hokken gezet, die in rijen op het stoppeland stonden om te drogen.

*Garven op een oogstwagen
Foto uit de collectie van Harry Somsen*

Na een week werden de garven opgehaald met de oogstwagen. De garven werden met een vork door vader op de oogstwagen gestoken. Opa pakte de

garven netjes neer op de wagen. De volgeladen wagen werd in de schuur gereden. Dat vond ik altijd best spannend want het vroeg stuurmanskunst om met een volgeladen wagen met koren, precies tussen de twee openstaande schuurdeuren, naar binnen te rijden. In de schuur werd de wagen gelost en werden de garven netjes opgetast. Als de rogge van het land was, werd het stoppeland ondiep geploegd en geëgd. Daarna zaaide vader het knolzaad, breed werpig met de hand uit. Dit moest vóór Sint Laurentius (10 augustus) om voldoende opbrengst te krijgen.

Najaar

In september was het tijd voor aardappelrooien. Het rooien gebeurde zowel met de hand als door een loonwerker met een aardappelrooier. Daarna raapten en sorteerden wij met z'n allen de gerooide aardappelen in aardappelmanden. De aardappelen werden bewaard in een grondkuil, afgedekt met een laag stro, blad en dennennaalden. 's Winters werd elke keer een mand vol aardappelen uit de kuil gehaald zowel voor ons gezin als de varkens. De voeraardappelen werden in de grote mantelpot in het bakhuis gekookt voor de varkens.

Tekening van Herman Peppelman over het dorsen in Lintelo. Foto uit de collectie van Harry Somsen

Oktober was de tijd voor het rogge zaaien en het plukken van de peren en appels. In november werd het koren gedorst. Dan kwam een loonwerker met de dorsmachine. Het dorsen was een arbeidsintensief karwei waarbij altijd een aantal buurmannen mee hielp. Achter de dorsmolen viel het zaad in de jute zakken. De volle zakken werden opgetast in de schuur en werden later naar de molenaar gebracht, om te worden gemalen tot varkensvoer. Het stro werd in schoven opgestapeld in de schuur en gebruikt als strooisel voor de koeien en varkens.

In oktober werden de eerste stoppelknollen met de hand geplukt voor veevoer. Later hadden wij hiervoor een knollenplukmachine achter het paard.

Meestal was knollenplukken een koud werkje dat doorging tot de vorst inviel. De geplukte stoppelknollen werden opgehaald met een kar en achter het huis op een hoop gestort op de deel en achter het huis.

November was de slachmaand en werd een varken geslacht voor eigen gebruik. Op de slachtdag kwam 's morgens de slachter bij ons thuis. Zodra het varken was geslacht was, werd het op een ladder gehangen om uit te wasemen en af te koelen. 's Middags kwam de slachter om het in stukken te verdelen, af te hakken. Op de slachtdag was het voor moeder en oma een drukte van belang. Er werden allerlei vleesproducten gemaakt als karbonade, metworst, leverworst, balkenbrij, zure zult en natuurlijk hammen die werden gedroogd.

*Varken op de ladder
Foto uit de collectie van Harry Somsen*

Winter

In december met z'n korte, donkere dagen en lange, heerlijke avonden, liep het boerenwerk op het land ten einde. Een van de laatste buitenwerkzaamheden in die maand was bladharken in de weilanden en bosstrooisel halen uit ons bos op de 'Vossenbulte.' Dit werd gebruikt als afdekking materiaal voor de voederbieten kuilen.

In januari en februari werd het brandhout en zaaghout geogst. Dat was toen allemaal handwerk.

Elk jaar werd een deel van de houtsingels rond de weilanden en langs de wegen gekapt. Vader kapte en snoeide de bomen met de bijl. Dit waren voornamelijk elms, berk en eik. Als de bomen gekapt en ontdaan waren van de takken, hakten vader en opa de takken kleiner met een klein handbijltje. Daarna werden ze tot takkenbossen gebonden met een dun ijzerdraadje erom. De takkenbossen werden aan de houtmijt gezet. Het droge takhout werd gebruikt als aanmaakhout voor de kachels. De boomstammen werden met paard en wagen naar huis gereden en bij het brandhok, naast de schuur opgestapeld.

In het voorjaar werd het brandhout in blokken gezaagd met de cirkelzaag en gekloofd. Als kinderen hielpen wij om de houtblokken op te stapelen in het houthok, zodat ze konden drogen. Ook de zware populieren en wilgen langs onze weilanden werden - als ze kaprijp waren - met de bijl gekapt. Dat liet vader doen door een houthakker. Na het kappen lagen er allemaal houtspaanders, die we met de kruiwagen ophaalden om te drogen voor aanmaakhoutjes. Het stamhout van de populieren en wilgen werd verkocht aan een klompenfabriek.

In het voorjaar werden ook nieuwe bomen geplant in de vorm van stekken, die uit rechte takken werden gehaald. Die werden in een rond gat in de grond geplant voor de volgende generatie populier of wilg. Naar behoefte werden ook oogstrijpe grove dennen en eiken uit ons eigen bos en houtsingels gekapt, voor zaaghout en afrasteringpalen.

*Boerderij 'De Snieder' tegenwoordig.
Foto Arnold Arentsen*

Ter nagedachtenis aan Don Allen Somsen [873] door Deanna Somsen-Adamson [2534]

Don werd geboren op 31 januari 1944 als zoon van Joseph Don Somsen [2398] en Dorothy Louise Roberts-Somsen [2444] in Oklahoma City, Oklahoma.

Hij was het tweede kind en de eerste zoon van het echtpaar. Joseph Don was een kruidenier en verhuisde het gezin vaak voor zijn werk.

Hierdoor groeide Don op in Venezuela, Californië, Illinois en Utah.

Don Allen Somsen & Susan Beth Tolley

Hij studeerde in 1962 af aan de middelbare school. Toen hij op de middelbare school zat, werkte Don net als zijn vader in kruidenierswinkels. Don ontmoette in deze tijd Susan Beth Tolley [2543] en na drie jaar verkering trouwden ze op 25 september 1964. Don verliet de kruidenierszaak en ging werken voor Hercules. In 1975 ging hij werken voor de Chevron (Oil Company) Refinery in North Salt Lake, waar hij werkte tot hij in 2000 met pensioen ging.

In dat jaar kreeg Don kanker. Artsen hebben Don zo vaak geopereerd dat hij Susan vroeg om een ritsluiting aan de bovenkant van de incisie op zijn borst te lijmen. Toen de verpleegster binnenkwam om hem te controleren, lachte ze toen ze de rits zag en Don vertelde haar dat de dokter deze incisie gewoon kon openritsen in plaats van hem opnieuw te opereren! Zijn goede humeur en geduld maakten hem tot een favoriete patiënt in het ziekenhuis. Ik geloof dat zijn positieve houding hem heeft geholpen de kanker te overleven.

Don hield van reizen en moest de hele tijd bezig zijn. Dit leidde ertoe dat hij ging werken bij een raffinaderij in de woestijn van Kazachstan, een olie platform voor de kust van Nigeria en uiteindelijk voor Bapco, een olieverwerkingsbedrijf in het Koninkrijk Bahrein. Don en Susan keerden in juli 2021 terug uit Bahrein. Tussen deze avonturen in het buitenland door,

brachten Don en Susan langere tijd door op de snelwegen in hun camper en zwierven ze door de Verenigde Staten. Hij nam zijn gezin mee op vele vakanties. Hij nam zijn familie mee naar Disneyland en ze hielden van Mickey Mouse. Dit zorgde voor een levenslange liefde voor Disney bij zijn kinderen en kleinkinderen. Als je Susan bezoekt, zie je een ruime verzameling Disney-memorabilia die in de loop der jaren zijn verzameld.

Don overleed thuis op zondag 2 oktober 2022, na een tweede korte maar dappere strijd tegen kanker. Don wordt overleefd door zijn vrouw Susan, zoon Darren Allen Somsen [2544] en zijn vrouw Katrin [3935], dochter Jennifer Sue Hardrath [2545] en haar man Dustin Hardrath [3664]; kleinkinderen Sydney, Jennifer Hardrath Bloemke en haar man Ryan; en Olivia Grace Hardrath Butler en haar man Carson. Hij wordt ook overleefd door zijn broer Max Somsen [2535] en zussen Sharon Vargecko [872] en Deanna Adamson [2534]. Hij werd in de dood voorgedaan door zijn ouders.

Don woonde meer dan één Somsen-reünie bij en vond het geweldig om zijn Somsen-familieleden te ontmoeten. Mensen zullen hem enorm missen, letterlijk over de hele wereld.

2007 Johan [1089] en Don Allen [873] Somsen

Willemina van Dijk-Somsen 100 jaar

door Harry Somsen [146]

Willemina (Mien) van Dijk-Somsen [975] vierde op 18 augustus 2023 haar 100ste verjaardag. Zij werd in 1923 geboren op de boerderij "De Olde Kleuver" aan de Bunninkdijk 8 in de buurtschap De Haart in Aalten. *Willemina van Dijk Somsen [975]*

Boerderij 'De Olde Kleuver' in Aalten

Mien was het zesde kind van Roelof Somsen [965] en Willemina Winkelhorst [969].

Zij trouwde in 1953 in Aalten met Gerrit Hendrik Stronks [1008] † 1977.

Zij kregen 4 kinderen, 1 dochter en 3 zoons. Zij trouwde in 1985 in Winterswijk met Sjouke van Dijk [1031] † 2000.

Somsen Genealogisch Familiebestand.

In deze rubriek informeert onze genealogische adviseur Dirk Somsen [136] uit Halsteren u over de familieberichten. Wij danken iedereen die ons weer heeft geïnformeerd over blijde of droevige gebeurtenissen in de familie. Dit maakt het mogelijk het genealogisch bestand 'up to date' te houden en hierover te berichten in de *Horizon* en Nieuwsbrief. Wij stellen het op prijs dit met onze verwanten te delen. Denkt u s.v.p. aan ons bij gebeurtenissen in uw familie. Wij stellen het zeer op prijs als u uw familieberichten (bij voorkeur mét een foto) stuurt naar somsgenealogie@kpnplanet.nl of per post naar: D. Somsen Verduinsbos 10 4661 NW Halsteren.

FAMILIEBERICHTEN

Geboren:

31-07-2019: Eldon Frank Lavery [8028], Lehi [ut,usa]
29-04-2020: Silas Finlay Allred [8031], Nephi [ut,usa]
01-08-2021: Arlo Janes Lavery [8029], Riverton [ut,usa]
19-08-2022: Maylee Grace Lavery [8030], Riverton [ut,usa]
24-08-2023: Sam Jan (Sam) Randraat [8014], Hilversum

Sam Randraat [8014]

Gehuwd: Geen updates ontvangen

Overleden:

01-08-2021: Arlo Janes Lavery [8029], 0 jaar, Riverton [ut,usa]
16-06-2022: Patrick Paul Vargecko [2539], 78 jaar, Mesa [az, usa]
02-10-2022: Don Allen Somsen [873], 78 jaar, Taylorsville [ut,usa]
09-02-2023: Anneke Goverdina Wilhelmina (Anneke) van Drimmelen [93], 76 jaar, Nunspeet
26-03-2023: Roelof (Roel) Stronks [2095], 67 jaar, Winterswijk
20-05-2023: Arent Jan (Jan) Somsen [501], 87 jaar, Aalten

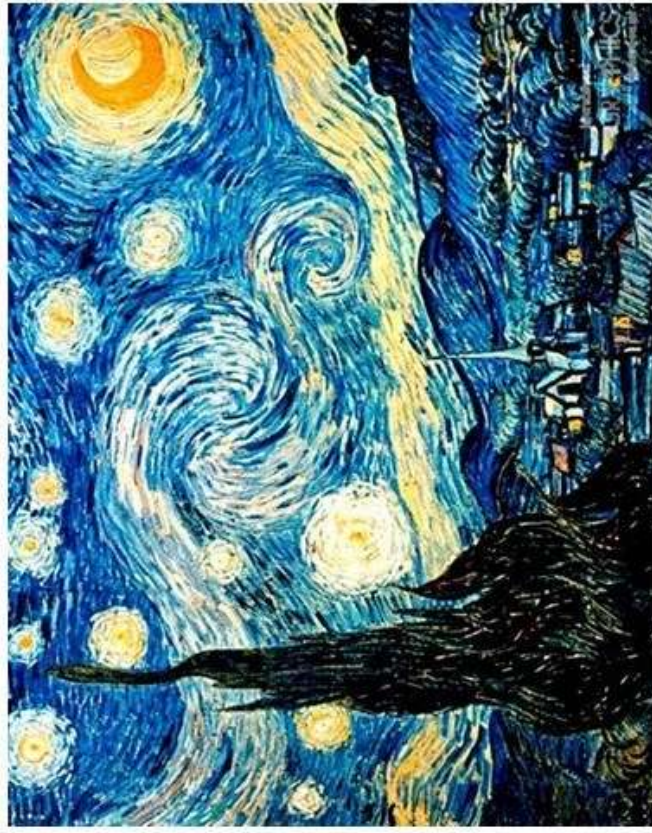

Anneke van Drimmelen [93]

Don Allen Somsen [873]

Foto achterzijde: Kerstwens Somsen Stichting

Vincent van Gogh - Sterrennacht

Het bestuur van de Somsen Stichting
wensst u èn uw familieleden
een vrolijk, gezegend, zalig Kerstfeest
&
een Gelukkig èn Gezond 2024 !